

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ
КАФЕДРА ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему

*«Сучасні стратегії розвитку ТНК на світовому
ринку з фокусом на ІТ-індустрію»*

Виконав: здобувач II курсу, групи МЕВ-24м

ОПП з міжнародних економічних відносин

Спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини

Гуцалюк С.Ю.

Керівник: к.е.н., доцент Задоя О.А.

Дніпро

2026

АНОТАЦІЯ

Гуцалюк С.Ю. Сучасні стратегії розвитку ТНК на світовому ринку з фокусом на ІТ-індустрію.

У роботі проведено комплексний аналіз трансформації стратегій транснаціональних корпорацій (ТНК) в умовах Четвертої промислової революції. Виявлено, що традиційні моделі експансії поступаються місцем екосистемним стратегіям, де ключовим активом стають нематеріальні ресурси та штучний інтелект (ШІ). Діагностовано оновлений «парадокс Солоу», що проявляється у розриві між рекордними капітальними інвестиціями в ШІ-інфраструктуру та стагнацією продуктивності праці. На основі аналізу фінансової звітності «Великої сімки» ідентифіковано ризики формування «економічної бульбашки» через механізми циклічного фінансування та дефіцит енергетичних потужностей. Розроблено та обґрунтовано корпоративний стандарт оцінки ефективності AI-інвестицій (CAES), який базується на авторських метриках: AI-ROI (рентабельність з урахуванням вартості токенів), LSR (коефіцієнт заміщення праці) та TDR (коефіцієнт технологічної залежності). Доведено, що перехід до запропонованої агентної моделі дозволяє підвищити рентабельність інвестицій та забезпечити операційну стійкість ТНК.

Ключові слова: *транснаціональні корпорації, штучний інтелект, стратегія екоефективності, парадокс Солоу, AI-ROI, CAES, цифрова трансформація.*

ANNOTATION

Hutsaliuk S. Modern strategies for the development of TNCs in the global market with a focus on the IT industry.

The paper provides a comprehensive analysis of the transformation of multinational enterprises (MNEs) strategies in the context of the Fourth Industrial Revolution. It is revealed that traditional expansion models are giving way to ecosystem strategies, where intangible assets and artificial intelligence (AI) become key assets. An updated "Solow Paradox" is diagnosed, manifesting in the gap between record capital investments in AI infrastructure and labor productivity stagnation. Based on the analysis of the "Magnificent Seven" financial statements, the risks of an "economic bubble" formation through circular financing mechanisms and energy capacity deficits are identified. A corporate standard for assessing AI investment efficiency (CAES) is developed and substantiated based on author metrics: AI-ROI (return on intelligence), LSR (labor substitution rate), and TDR (token dependency ratio). It is proved that the transition to the proposed agent-based model allows increasing the return on investment and ensuring the operational resilience of TNCs.

Keywords: multinational enterprises, artificial intelligence, eco-efficiency strategy, Solow paradox, AI-ROI, CAES, digital transformation.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
РОЗДІЛ 1. СТРАТЕГІЇ ТНК В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ: ТЕНДЕНЦІЇ, ЕВОЛЮЦІЯ ТА ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ	11
1.1 Сучасні тенденції та стратегії розвитку ТНК на світовому ринку.....	11
1.2. Еволюція ІТ-індустрії та феномен «економічних бульбашок»	Error!
Bookmark not defined.	
1.3 Роль штучного інтелекту у формуванні конкурентних переваг ТНК	Error!
Bookmark not defined.	
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТРАТЕГІЙ ТНК ТА ОЦІНКА ВПЛИВУ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА ЇХ РИНКОВУ ВАРТІСТЬ.....	31
2.1 Аналіз динаміки світового ринку ІТ та позицій провідних ТНК	31
2.2 Оцінка ефективності впровадження цифровізації та ШІ у бізнес-моделі	Error! Bookmark not defined.
2.3 Ідентифікація ознак «мильної бульбашки» у поточних стратегіях розвитку	42
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ ТНК ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ КРИЗОВИМ ЯВИЩАМ	52
3.1 Трансформація бізнес-моделей ТНК: від зростання капіталізації до операційної ефективності.....	52
3.2 Розробка корпоративного стандарту оцінки окупності для проєктів з ШІ ...	58
3.3 Обґрунтування економічної доцільності впровадження стандарту	Error!
Bookmark not defined.	
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	Error! Bookmark not defined.
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	81

